

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

Ref. nr. 2013/1418

Målselv kommune
9321 Moen

29. januar 2015

Høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel for Målselv 2015 – 2026

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Målselv kommune har kommuneplanens samfunnsdel til offentlig høring og ønsker å komme med innspill.

Målselv kommune er en villmarkskommune med særegne kvaliteter hva gjelder variert og vakker natur som bidrar til verdifulle naturopplevelser for allmennheten. Naturen og friluftsmulighetene i kommunen gagnar både omdømme, bolyst, reiselivsnæring, folkehelse og livskvaliteten til folk flest. Dette er svært viktig å ivareta gjennom kommuneplanens samfunnsdel. Vi minner om at vi i 2012 ga innspill til kommunedelplanens arealdel i Målselv. Da samfunnsdelen utarbeides og vedtas i 2015 – Friluftslivets år – ser vi det naturlig at friluftsliv får en ekstra sentral rolle i planen. FNF Troms biter oss merke i flere positive moment rundt frivillighet, friluftsliv og folkehelse, og ønsker å gi noen ytterligere betraktninger.

2.1 Oppvekst

FNF Troms merker oss følgende formulering; «gjennom å synliggjøre mulighetene i form av naturopplevelser, ..., kan kommunen gjøre seg fortjent til å få ungdommen tilbake etter endt utdanning». FNF Troms mener at tilrettelegging for naturopplevelser i ung alder er positivt og grunnleggende viktig både for trivsel, bomiljø, folkehelse m.m. Det er positivt at Målselv ønsker å løfte dette. Viktige grep er blant annet å ivareta grøntområder nært hvor folk bor, samt rundt barnehager og skoler, i tillegg til satsing på Midt-Troms friluftsråd sitt konsept «Læring i friluft». Det vil også være avgjørende å legge gode rammevilkår for frivillige lag og foreninger, samt å videreutvikle et godt samarbeid med disse.

2.2 Infrastruktur

FNF Troms er glade for at god infrastruktur nevnes som en viktig forutsetning for friluftsliv. Vi anbefaler at «å stimulere til aktiv og miljøvennlig transport» inkluderes i målsetningen. Naturlige punkter å inkludere blir da; sikre trygge skole- og barnehageveier, satsing på gang- og sykkelsti, gode rutiner for offentlig transport. I tillegg bør en ha en målsetning om å sikre tilstrekkelig utfartsparkeringer, også på vinterstid. Sistnevnte inkluderer også rutiner for brøyting og vedlikehold. En bør samtidig inkludere stier og løyper, samt barnetåkk, i prioritert infrastruktur og framtidig planlegging.

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsansjoner i Troms som tilsammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

2.3 Folkehelse

FNF Troms synes det er positivt at Målselv velger å bruke et bilde med naturglede for å illustrere folkehelse. Vi anbefaler at nettopp de fysiske og psykiske gevinstene av friluftsliv blir ytterligere framhevet i planen. Friluftsliv er lavterskel, har lave investeringskostnader, er de inaktives foretrukne aktivitet og sosialt utjevne. Friluftsliv skaper livskvalitet, bolyst og tilknytning. Det skaper personlig glede for den enkelte, samtidig som det sparer samfunnet for store kostnader. Helsedirektoratets tall indikerer en årlig besparelse på kr. 239 mrd dersom alle er aktive 30 minutter hver dag. For å kunne realisere dette kreves det økt satsing i alle ledd, både sikring av areal, tilrettelegging, vedlikehold, informasjon og aktivitet, samt et tett samarbeid mellom kommune, friluftsråd og frivilligheten.

Det er gledelig at Målselv fremmer de forebyggende tiltak innenfor helse, i tråd med samhandlingsreformen. Her har friluftsliv en nøkkelrolle. Folkehelse skal gå som en rød tråd gjennom alle planer, og det er avgjørende å legge til rette for et godt samarbeid mellom frivillige og offentlig sektor, særlig frisklivssentraler, folkehelsekoordinator osv. Det er positivt at Målselv vil «løfte frem friluftslivskulturen i det utvidede kulturbegrepet». Vi ser gjerne at også friluftsliv tas i betraktning utover kulturbegrepet og benyttes som målsetning og tiltak både innenfor samferdsel, utdanning, arealpolitikk m.m.

Det er positivt at Målselvs vil følge opp kravet om universell utforming. Vi anbefaler å inkludere friluftsområder, og at kommunen har minst et UU-friluftslivsområde. Det er også viktig å ivareta/opparbeide flere friluftsområder med andre grader av tilrettelegging, selv om de ikke nødvendigvis når alle kravene om full universell utforming.

3. Samfunnsikkerhet

I 3.2 står det at forventede klimaendringer vil gi Målselv større utfordringer. Dette resulterer i at all planlegging må bygge på et langtidsperspektiv som tar høyde for endringer. FNF Troms etterlyser likevel et større fokus på klima og miljø i samfunnsdelen. Dette kunne gjerne vært et eget kapittel med fokus på hvordan Målselv selv kan bidra til å dempe de forventede klimaendringene. Dette vil kunne sees som en parallell med det forebyggende fokuset som belyses av samhandlingsreformen innenfor helse. I 3.1, spesielle utfordringer, står det blant annet at Målselv skårer høyt når det gjelder klimaforbruk fra transport per innbygger, og energiforbruk per innbygger. Energisparende og –effektiviseringene tiltak er noe Målselv bør ha som et klart mål i sin samfunnsplan. Det gjelder både innenfor transportsektoren, byggesektoren og gjennom energieffektivisering av gamle kraftverk. Sistnevnte mener FNF Troms vil være et mer effektivt miljøtiltak enn for eksempel å satse på utbygging av nye småkraftverk i kommunen.

4. Arealstrategi

Samfunnsdelen skal legge premisser for hvordan arealene i kommunen skal benyttes i tiden framover. Her er det avgjørende å nevne friluftslivets rolle og å framheve betydningen av å sette av tilstrekkelig areal til et variert friluftsliv. Dette gjelder grønne lommer nær hvor folk bor, så vel som villmarkspregede områder.

I «mål for arealforvaltningen» trekkes nærmiljøfunksjoner som barnehage, skole med SFO og lokale møteplasser fram. FNF Troms mener det er avgjørende å satse på attraktive grøntområder rundt disse funksjonene, som lett kan bli tatt i bruk av barna, samt ivaretagelse av grønne korridorer og hundremeterskoger med barnetråkk osv. FNF anbefaler at det inkluderes at nærmiljøfriluftslivet holdes i hevd, samtidig som en har som målsetning å bevare mest mulig av den villmarkspregede naturen som karakteriserer kommunen. Målselv er den kommunen i Troms med mest villmarkspregede områder. I løpet av de siste 20 årene har Målselv tapt ca. 7 km²

villmarkspregede områder, men dette var hovedsakelig i løpet av den første tiårsperioden. FNF Troms synes det er positivt at områdene har blitt bevart i den senere tid.

Det er gledelig at Målselv har ambisjoner om å bli ledende i Nord-Norge på opplevelsesbasert turisme, spesielt innenfor kultur og naturopplevelser. Her har kommunen et meget godt potensiale. Bevaring av verdifull natur og satsing på et aktivt friluftsliv vil være en forutsetning for å lykkes. Det krever god forankring i kommuneplanens samfunnsdel, så vel som i arealdelen.

Vi tar gjerne mot henvendelser fra kommunen i saker og områder som berører våre medlemmers interesser.

FNF Troms ønsker Målselv kommune lykke til i arbeidet med å ferdigstille kommuneplanens samfunnsdel, og i sin satsing på friluftsgleder og naturopplevelser.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune